

Návrh znaku a vlajky pro obec

Rokytovec

(okr. Mladá Boleslav)

a obecný přehled relevantních informací

Kryštof Huk

E: huk.hervex@gmail.com T: 724 157 099

Ornamento
obce

Symbolika návrhů

Archivní výzkum nepotvrdil existenci žádného historického razítka či pečeti s jedinečnou obrazovou složkou. Návrhy proto pracují s novou symbolikou.

Každý znak by měl mít centrální, základní figuru. Ta by ideálně měla být unikátní, zajímavá a vystupovat z řady ostatních znaků. V tomto případě jde o figuru palcátu. Ta se objevuje ve všech variantách znaku.

Figura palcátu pochází z erbu rodu Cetenských z Cetně. Šlo o lokální rod ze sousední obce, který se do dějin místa zapsal stavbou tvrze v místě, kde dnes uprostřed obce stojí sýpka. Nejedná se o první doložený rod, tuto pozici zaujímá místní rod pánů z Rokytovce (Rokytovse), který však nemá historicky doložený erb. Cetenští z Cetně měli ve svém erbu trojici palcátů, často mylně popisovaných jako řemdihy, uspořádaných do tvaru písmene Y. Palcát navíc zasazuje obecní znak do kontextu regionální heraldiky, neboť se objevuje také ve znacích nedalekých obcí Kovář a Niměřice. Od tohoto erbu je také odvozeno modro-zlaté barevné schéma většiny návrhů.

Dalším prvkem, který se objevuje ve většině návrhů, je odkaz na název obce. V heraldice se takový motiv označuje jako mluvící znamení. V tomto případě jde o slovo „rokyta“, staroslovenský výraz pro vrbu, který kořeny obce zasazuje do období slovanského osídlení zdejšího kraje. V návrzích se vrba nejčastěji objevuje v podobě vrbových větví vyrůstajících z palcátu. Toto netradiční umístění bylo zvoleno záměrně, aby znak působil výrazně a odlišil se od ostatních. Nejzajímavější heraldická díla často originálním způsobem spojují více figur do jediné, čímž vznikají kreativní novotvary, které vystupují z řady obecní heraldiky. V některých návrzích je vrba zastoupena větévkou jívý se čtyřmi plody.

Moderní obec Rokytovec se skládá ze dvou místních částí – Rokytovce a Malých Horek. Tato skutečnost se do návrhů promítla několika způsoby, například dvojicí palcátů či dvojicí vrbových větví. V návrzích číslo 3, 7 a 8 je pak vyjádřena figurou vyrůstající z paty štítu, která znázorňuje hůrku. Uťatý kůl v návrzích číslo 7 a 8 lze navíc vnímat také jako symbol místní geomorfologie. Obec se nachází na vyvýšenině mezi Strenickým potokem a roklí lesa Kojany.

K historickým rodům, které se zapsaly do vývoje obce, patří také Vančurové z Řehnic. Ve svém erbu měli paroží a divého muže. Modré pozadí štítu a zlaté paroží navíc harmonicky zapadají do barevné palety zvolených návrhů, takže se staly přirozenou volbou pro začlenění do obecní symboliky.

Posledním prvkem, který se ve znaku objevuje, je odkaz na zaniklou tvrz spjatou s rodem Cetenských z Cetně a na sýpku, která byla postavena na jejích základech. V návrzích číslo 5 a 6 je proto patrný spojený symbol obou staveb. Cibuřová pata odkazuje na historickou tvrz a je doplněna dvěma černými křížky, jež znázorňují kotevní hlavy, charakteristický prvek fasády sýpky.

Vlajky jsou následně odvozeny od znaků s důrazem na princip vlání v kombinaci s udržení zajímavého a výrazného návrhu. Návrhy se soustředí na primární figury z každého znaku a vhodně redukuje ostatní heraldické figury na figury vexilografické. Drží se tak závazných pravidel pro tvorbu obecních vlajek, které nabádají k jednoduchosti v zájmu rozpoznatelnosti vlajky za různého počasí, věrnostních podmínek a na delší vzdálenosti.

Je důležité zastupitelstvo obce upozornit na fakt, že při výběru obecních symbolů by měla klíčovou roli hrát jednoduchost (viz heraldická pravidla níže). Pro její zajímavé a jednoduché řešení obci doporučuji přijmout variantu č. 1 či variantu č. 9.

Zákonné předpoklady pro obecní symboly v Česku

Dle zákona č. 128/2000 Sb. o obcích, paragrafu § 34a, má každá obec v Česku právo na svůj znak a vlajku. Tyto symboly uděluje předseda Poslanecké sněmovny na základě doporučení Podvýboru pro heraldiku a vexilologii a jeho expertní skupiny. Žádost s návrhy předkládá obec. Dále, dle stanoviska odboru dozoru a kontroly Ministerstva vnitra ČR z dubna 2008 o obecních symbolech, podléhají státnímu dohledu pouze obecní znak a vlajka. Obec může tyto symboly zakotvit i v obecně závazné vyhlášce, avšak pouze v podobě udělené předsedou Poslanecké sněmovny. Tato podoba symbolů není stanovena vyobrazením, nýbrž jejich popisem v heraldické a vexilologické terminologii. Jakékoliv vyobrazení, které tomuto popisu odpovídá je tedy považováno za obecní symbol, i když se graficky liší od vyobrazení v žádosti o udělení symbolů. Jakékoliv jiné symboly, které by se obec mohla rozhodnout přijmout (hymna, vlajka starosty, obecní barvy, maskot atd.) jsou v kompetenci obce a není pro ně zapotřebí udělení od státu.

Znak obce smí užívat obec a jí zřízené instituce a organizace. Dle výše zmíněného zákona o obcích a dle stanoviska Ministerstva vnitra lze oprávnění používat znak obce jinými právníky či fyzickými osobami podmínit výslovným souhlasem obce. Obec si může stanovit další podmínky pro udělení svolení užívat znak. Na rozdíl od znaku **nelze užití vlajky podmínit souhlasem obce**. Vlajka je tedy k dispozici k užití komukoliv a obec si nesmí stanovit žádné podmínky pro její užití. Naopak hojně užívání vlajky občany obce je žádoucí a obec by měla vynaložit snahy, aby její vlajka byla občanům přístupná.

Stanovisko odboru dozoru a kontroly Ministerstva vnitra ČR o obecních symbolech je k nalezení zde: <https://www.mvcr.cz/clanek/obecni-symboly-stanovisko-odboru-dozoru-a-kontroly-mv-cr.aspx>

Postup udělování symbolů

Proces udělení obecních symbolů iniciuje obec sama zasláním žádosti o udělení symbolů Podvýboru pro heraldiku a vexilologii do Poslanecké sněmovny. Je tedy na obci před jejich

zasláním zajistit správnost navržených symbolů spoluprací s heraldikem a vexilologem, který je znalý podmínek a procesu navrhování znaků a vlajek.

Do podvýboru je nutné zaslat barevné vyobrazení symbolů ve formátu A4. Dále dokument s popisem a vysvětlením navržených symbolů. Nakonec je třeba dodat i průvodní dopis, podepsaný starostou či zmocněným zastupitelem, spolu s kopií usnesení zastupitelstva, kterým se pro tyto symboly rozhodlo. V některých případech posílají obce dokumenty zároveň digitálně na CD pro zachování kvality vyobrazení. Toto však není povinné. **Nově je také možnost žádost do parlamentu zaslat skrz datovou schránku. Tuto možnost obci důrazně doporučuji.**

Symbole nejprve zhodnotí expertní skupina Podvýboru pro heraldiku a vexilologii. Je sestavena z předních českých heraldiků a vexilologů a zasedá přibližně čtyřikrát do roka. Hodnotí kvalitu symbolů dle kritérií, jejichž výpis a vysvětlení lze nalézt níže v tomto souboru. Na základě tohoto hodnocení vydá expertní skupina stanovisko, ve kterém doporučuje symboly udělit či zamítnout. Symbole dále putují přes Podvýbor pro heraldiku a vexilologii, Výbor pro vědu, vzdělání, kulturu, mládež a tělovýchovu, a nakonec k předsedovi Poslanecké sněmovny. Bylo-li jejich udělení doporučeno, jsou tyto symboly rozhodnutím předsedy uděleny. Nejsou-li shledány správnými, jsou symboly obci navraceny k přepracování spolu s vyjádřením o jejich nedostatcích. Obec je přepracuje a zašle ke schválení znovu.

Po udělení je starostovi obce předsedou Poslanecké sněmovny na slavnostní akci předána udělovací listina. Pozvánku na ceremoniál zasílá Poslanecká sněmovna.

Tvorba symbolů

Samotné návrhy znaků se musí řídit jedenácti pravidly heraldické tvorby a deseti pravidly vexilologické tvorby, které publikovala expertní skupina na stránkách Registru komunálních symbolů. Jejich plné znění je uvedeno níže, ve zkratce je však následující.

Zkrácené znění heraldických pravidel:

- Znak musí dodržovat historická pravidla heraldiky a být co nejjednodušší.
- Znak by měl být unikátní a nezaměnitelný za jiný znak.
- Nelze užít jiných součástí znaku než štít.
- Znak by měl být, pokud možno, odvozen od historické pečeti či razítka.
- Do znaku nelze vkládat štítky s jinými znaky, nesmí být čtvrcený, nelze užívat realistická vyobrazení staveb či světců a neměl by obsahovat text. Nesmí obsahovat českého lva či moravskou a slezskou orlici.

Heraldická pravidla v plném znění jsou k nalezení zde: <https://rekos.psp.cz/vexilologicke-zasady/>

Zkrácené znění vexilologických pravidel:

- Vlajka musí být odvozena od znaku. Nesmí obsahovat nic co již není obsaženo ve znaku včetně barev. Měla by být jednoduchá a užívat zjednodušené formy figur ze znaku.
- Musí být nezaměnitelná za jiné vlajky.
- Vlajka musí být v poměru stran 2 : 3. Obě strany vlajky musí být totožné.
- Vlajka by neměla obsahovat text.

Vexilologická pravidla v plném znění jsou k nalezení zde: <https://rekos.psp.cz/vexilologicke-zasady/>

Je nutné zmínit, že aplikace těchto pravidel se může lišit podle složení a současných postojů expertní skupiny. Návrhy, které by byly akceptovatelné před několika měsíci mohou při dalším jednání skupiny být zamítnuty. **Tyto změny v postoji nelze předem předvídat ani s několikaletou zkušeností v oboru.** Nestává se to často, ale v případě zamítnutí symbolů s obcí samozřejmě budeme pracovat na vyřešení připomínek, které k návrhu podvýbor může mít.

Kryštof Huk